

באמונתו יהיה

דברי תורה ממורינו המשיגה שליט"א

יו"ל ע"י בית המדרש אמונת ישראל

גליון ט"ז

פרשת פינחס תשפ"ג

אמונת השבת

פ' פנחס - פרשה של ישועות ונחמות

וכל פרשה זו היא כולה ישועות ותנחומים בפרק שמתחילים ימי המצרים. הפרשה מתחלת ב**פינחס הוא אליהו והנני נותן לו את בריתי שלום ועל זה איתא בתרגם יונתן שיהי' מבשר הגאולה בסוף יומיא**. ופינחס הוא חי לעולם ואין טועם טעם מיתה כי תקות ישראל ג"כ היא נצחית וחי' לעולם מחמת ההרגש שבלב. וכשם שמאמינים בתחיית המתים כי יש לנו שייכות לזה, ג"כ תקות הגאולה מושרשת בלב ישראל כי מרגישים שיש להם שייכות לזה.

ואח"כ פרשת יפקוד ד' אלקי הרוחות, אשר רוח בו. ודרשו חז"ל (הובא בילקוט' ש כאן), **זה משיח** שכתוב בו ונחה עליו רוח אלקים.

ואח"כ פרשת **חלוקת הארץ** ע"פ הגורל, כי אפילו אם גרם החטא בימי המצרים שנתגרשו ישראל מעל אדמתם, מ"מ זה רק במקרה ושוב יחזרו ו**ישבו בנים לגבולם**, שהרי נחלת ישראל הוא ע"פ הגורל מקום שאין חטא מעכב.

ואח"כ **פרשת הקרבנות** שהם לתעודה שארץ ישראל הוא חלק ישראל לעולם כמ"ש המהר"ל כנ"ל שהקרבנות הם תשובה לשאלת אברהם אבינו במה אדע כי אירשנה והחטא לא יגרום שיאבדוהו. והשיב לו הקב"ה ע"י הקרבנות, ובפרט שהקרבנות של פ' פינחס הם של ימים טובים ומועדים, שימי המצרים יתפכו בקרוב בימינו לששון ושמחה שמחים בבנין בית המקדש וששים בעבודת השי"ת במהרה בימינו, אכ"ר.

(אמונת עתיד, פנחס)

כמו חג הפסח - הכולל כל המועדים

מובא מהרה"ק **מלובלין** זי"ע שהשבתות של בין המצרים הם כנגד השלש רגלים, ונמצא **ששבת זו**, פ' פנחס הוא **כנגד חג הפסח**.

ואכן, כמו שפסח כולל את כל המועדות, וכפי שאומרים בפיוט "ראש כל מועדות נישאת פסח", וכן מבוא בטור שקביעות ימי כל המועדות נרמזות בפסח בא"ת ב"ש. כמו כן בשבת זו שהוא בבחי' חג הפסח, קורין את **הקרבנות של המועדות כולם**. והוא באמת שבת גדול.

(עש"ק פינחס תשע"ב)

אמונת הפרשה

זמרי וחודש אב - באים לתקונם

מנהגים שונים איכא [מן הקצה אל הקצה] בכלל ישראל כשמגיע שבת קודש פרשת פנחס.

מנהגי **בית גור** כשמקבלים את השבת אומרים כביו"ט "ברנה בשמחה ובצלה". וטעמם ונימוקם עמם יען כי מועדי השנה נכללין בפרשה זו, וגם סדרה זו מולין אותנו לתוך חודש שהנביא אומר עליו שיתהפך לששון ולשמחה ולמועדים טובים. ואז יהי חודש אב ראש לחדשי השנה. ולא עוד אלא שבה יהיו הימים טובים שלעת עתה הם בתשרי.

אנו מתקרים כעת לחודש החמישי חודש מנחם אב, וגם בפ' זו מבואר עובדא של שלומיאל בן צורישי אשר אמרו חז"ל שהוא זמרי בן סלוא הוא שאול בן הכנענית.

והנה עפ"י סדר הדגלים וגם עפ"י סדר הנשיאים שבחנכת המזבח בא שבטו של שמעון ובראשו נשיאו שלומיאל בן צורישי בחמישית. ואיתא בטור בהל' ר"ח דה"ב חדשים מכוונים נגד י"ב שבטי י"ה. נמצא כי חודש אב הוא שייך לנשיא בית אב לשמעוני, הנפש של חודש אב הוא זמרי, וכשנפגם נשיא שבט שמעון נפגמה חודשו עמו. וכשיבא לתיקונו יהיה חודש אב ראש ואעפ"י שחטא 'נשיא' הוא כדאיתא **במעם לועז** שמביא ביאור הכתוב "נשיא בית אב לשמעוני" ז"א 'להשמעון שלי' כלומר לא אז מחבבו.

ושמעתי פעם מהאדמו"ר **מסאטמאר** זצ"ל שאמר בזה ששאול בן הכנענית נמנה מהשבעים נפש שבאו למצרים ונכתב עליהם נפש ואחז"ל כולם עבדו לקל אחד. התוה"ק מעיד על זמרי שעבד לבוראו. (עכ"ד). וחז"ל הטילו הפגם של שאול בדינה הק' דינה בת יעקב הואיל ונבעלה לשכם (ושאול בן הכנענית שנבעלה לכנעני). ואיתא מהאריז"ל שזמרי היה שאול שהוצרך לבוא לידי תיקונו יחד עם כזבי שהיתה לה (זא) נשמת דינה בת יעקב. וכשיבא לידי תיקונו אז יהיה החודש החמישית לששון ולשמחה, והיינו כאשר יבא מלך המשיח. ויש לרמז בזה **'החמשי'** אותיות **'המשיח'**. ונפלא הדבר שגם אחר שעשה מה שמספר לנו התורה (עדיין) אין אומרים תחנון ביום שהביא הוא את קרבנו ביום ה' בניסן.

והספה"ק מביאים דבר פלא בשם **האריז"ל**, שרבי עקיבא ואשתו היו הני תרי נשמות, כזבי זמרי, וזו היתה תיקונם, ואותם הכ"ד אלף שמתו במגפה שגרמו הם, הם הם הכ"ד אלף תלמידים של ר"ע. כך מבואר בכתבי האריז"ל.

וי"ל בזה עוד דאיתא בגמ' שלהי מסכת מכות, שצריך יגיעה רבה להבינו על בוריו. ואדברה נא רק אנקודה אחת. איתא שם, כשהתנאים הקדושים הגיעו להר הצופים קרעו בגדיהם וכיון שהגיעו להר הבית וראו שועל יוצא מבית קדשי הקדשים התחילו הן לבכות ור"ע מצחק, אמרו לו מפני אתה מצחק א"ל מפני מה אתם בוכים, א"ל מקום שכתוב בו ו'הזר הקרב יומת', ועכשיו שועלים הלכו בו ולא נבכה, א"ל לכך אני צוחק וכו' עכשיו שנתקיימה נביאתו של אורי' בידוע שנביאותו של זכר' יתקיים, בלשון הזה אמרו לו 'עקיבא נחמתנו עקיבא נחמתנו'.

ולכאורה צ"ב מהו הדגשת ענין זה שאמרו בלשון זו דייקא מה מלמדינו בזה. ועוד מה שאמרו בכפילא עקיבא נחמתנו וכו'. ובפרט אחר שבקרא נאמר 'נחמו נחמו'.

והענין בזה י"ל בהקדם מה שאחרים מפרשים דחורבן נורא הוא זה שיימצא המשך בעמ' ב'

ונחמה לכזבי. רמז לדבר **שועל** אותיות **שואל** (כידוע שהאותיות ע' ו-א' מתחלפות) ראה תיקונו של שואל בן הכנענית, ולכן נעשו תיקונם של הני תרי, **שועל**, בגימ' **זמרי בן סלו**. זהו עקיבא נחמתנו, והשנית, **עקיבא נחמתנו**, בגי' **כזבי ב"ת צור**. לכן דייק הש"ס 'בלשון הזה אמרו לו'.

ונמצא לפי"ז שחודש מנחם אב מכוונת לשבט שמעון, הוא סוד הגלגולים משאול, לשלימאול, לזמרי, לר' עקיבא, וכן לענין דינה בת יעקב עד שירדה להיות אשתו של ר' עקיבא, וכן לענין כ"ד אלף תלמידיו שהצריכו להתקן, ואז מתו, נפלאותיך ומחשבותיך אלינו. הוא חודש מנחם אב, ולכן פסוק זה, **נפלאותיך ומחשבותיך אלינו** בגימ' **עקיבא נחמתנו** **עקיבא נחמתנו**.

עומדים אנו היום במצב שכנסת ישראל צריכה רחמים מרובים, ואין שום עצה ותבונה אלא לעשות כל מה שביכולתנו, שנדע שאין אנחנו מעכבים ביאתו כלל. תשובה, תפילה, התמדה ועיון בתורה, נתינת צדקה וכו' כולנו צריכים לעשות לה' בכוונה שיושיענו ובלעדי זה אין שום עצה. כשיהי' שלמות תיקונם של ר"ע ואשתו, פנחס זה אליהו יבא לבשר אותנו, "עקיבא נחמתנו עקיבא נחמתנו", כמ"ש, נחמו נחמו עמי.

אמנם העבודה של תמוז ואב עבודה קשה היא, ואיתא **בבני יששכר** שהחדשים הללו מכוונים לעין ימין ועין שמאל, כמ"ש, עיני עיני ירדה מים, ונסיון גם העינים קשה מאוד, העבודה קשה אבל התועלת מהעבודה גם גדולה היא. ענינים גבוהים ומאד חשובים נטמנים בחודש זה. **אומרים משם הרבי מלובלין** זצ"ל **שבג' שבתות אלו נוכל לעלות יותר מכל שבתות השנה, בבחי' ג' ראשונות** [הקניני הקניזי והקמוני שעדיין לא זכינו להם], אדום עמון ומואב, ענינים למעלה מהשגתנו בגלות שיתהפך לנו הימים לששון ולשמחה, והיה ט' באב שמיני עצרת. וחודש אב יהי' הכי עליז.

היום בא ירמיה הנביא לתוך כל ביהכ"ס שבעולם ואומר לנו נבא ונתעודד ובמהרה נזכה לביאת משיחנו ובבנין בית מקדשינו אמן.

(פנחס תשנ"ד, עיה"ק ירושת"ו)

במקום קדוש כזה שועל. ואם יש שם שועל בע"כ צ"ל פקעה קדושתה, ודברים אלו יכולים להתאים עם שיטת הראב"ד. אלא להרמב"ם דסבר דעדיין בתוקף קדושתה עומדת וכל ההקפדות הקדושות שבמס' כלים חיים וקיימים וקידשה בין לשעתה ובין לנצח עד שבקה"ק הוא הכי קדוש. ולדידי צ"ב האיך זכה השועל להכנס תוך מקום קדוש כזה, גם בכל א"י אם יש חי' ובהמה שנמצאים שם זכות הוא להם. ובירושלים בפרט וכו' אם כלב נמצא בירושלים יש לו נשמה גבוהה למאוד. כלב הוא עדיין אבל משתייך לנשמה גבוהה מאד שהוצרכה להתגלגל, וכן איתא במד"ר שאמר מרע"ה להקב"ה עכ"פ תעשה ממני חי' להימצא ביערות ארץ ישראל! וא"כ האיך זכתה השועל שימצא במקום בית הקדשי הקדשים.

וי"ל שראה ר"ע בשועל זו התפשטות נשמתו, וזה דבר ידוע שהודענו **הבעש"ט** הק' שכל אשר בבית מאכל, בגד, וכו' שמשתייך לשום אדם, הניצוץ שבתוכו הוא התפשטות נשמתו בהם. כמו ספר זו בידי הואיל והוא שלי בע"כ ששייך לנשמתו וכו'. וי"ל שר"ע ראה שועל מבית הכפורת שבו פעל הכ"ג כפרה ביוה"כ לכל ישראל.

והנה מצינו עוד מקום שצחק ר"ע, (במס' ע"ז כ.) שראה את אשתו של טורנסרופוס וצחק מפני שראה ברוה"ק שתתגיר ותהי' לו לאשה, עיי"ש. הרי, שצחוקו של ר"ע אינו דבר ריק, אלא גילוי רוה"ק, וכן הכא ראה שהשועל הזה הוא התפשטות נשמתו, מנשמת זמרי בן סלוא.

וענינו, דאיתא בשה"ש ששועלים נקראים מחבלי הכרמים, ואיתא בגמ' שחרם זה (כ"פ), גימטריא י' פעמים הוי', כנגד י' קדושות של קוה"ק, והוא גם הקדושה בנפשות, משפחות, ישראל). קדושת ישראל ז"א קדושת משפחות ישראל כמ"ש ענבי הגפן בענבי הגפן וגו' וראה ר"ע שיהי' כפרה למשפחה דילי' כלומר מה שעשה זמרי עם נשמת אשתו, נשמת דינה שהיתה בכזבי בת צור בזמנו, וראה שיהי' לו כפרה ושמח בזה. ולכן (מיד) אחרי זה מת טורנסרופוס הרשע ואשתו נתגיררה ונשא אותה ר"ע. וכשביאר ענין זה לחביריו התנאים אמרו לו 'עקיבא נחמתנו עקיבא נחמתנו' כמ"ש 'נחמו נחמו עמי' נחמה לזמרי

פנינים

אף יהודי 'קטן' - יכול לזכות לדברים גדולים

"פינחס" כתוב בתורה בתחילת הפרשה עם יו"ד קטן.

והענין הוא, שפינחס היה איש פשוט, "יהודי קטן", [כלומר שלא היה המנהיג, או מהשבעה רועים וכדו', אלא מעמדו היה שווה לשאר כל היהודים], **ורק שזכה לעשות פעולה יחידה כראוי**, ובזה הציל את כלל ישראל, וגם הוא עצמו זכה בזה להיות אליהו הנביא המבשר את הגאולה.

וכל אחד יכול ללמוד מזה, שע"י עשיית אפילו פעולה אחת נכונה, יכולים לזכות לדברים גדולים. (פינחס תשע"ב)

יום השבת - משפיע לפנימיות הנפלא של בין המצרים

הימים של בין המצרים יש להם חיצוניות פנימיות, בחיצוניות יש להם הלכות, וצריכים למעט בהם בשמחה. אמנם בפנימיות, הרי הם ימים נעלים וגבוהים ביותר.

וכדאיתא בחז"ל שמישיח נולד בתשעה באב, וכמו שכתוב בנביא שהצומות יהיו "לששון ולשמחה ולמועדים טובים". יש להם פנימיות נפלא!

יום השבת, אשר משפיעה לימות השבוע, היא איננה שייכת אל החיצוניות החשוך של הימים, אלא היא שייכת ומשפיעת אל הליכטיגע פנימיות של הימים. וצריכים לנצל כל דקה מהשבתות הללו, הפסוד"ז שירת הים, נשמת, אהבה רבה, וכל דקה של השבת. וכן נזכה לגלות את פנימיות הימים, ולהפוך אותם להיות 'מועדים טובים'.

קנאות פנחס - מתוך אהבת ישראל

"פינחס בן אלעזר וגו' השיב את חמתי מעל בני' בקנאו את קנאתי" וגו', ומשמע שהשבת החימה הי' ע"י מעשה קנאה של פינחס שקינא קנאת ד'. אכן בתהלים (ק"ו) משמע אחרת, "ותפרץ בם מגפה ויעמוד פניחס ויפלה ותעצר המגפה". הרי שהמגפה נעצרה ע"י תפלת פינחס ולא ע"י מעשה קנאות שלו.

ונראה, שבאותה עשה שפינחס עשה את מעשה הקנאות היה ג"כ מתפלל על עצירת מגיפה. וזהו פי' הכתוב, "השיב את חמתי" - ע"י תפלתו, "בקנאו את קנאתי" - בשעה שעשה את הקנאות.

ולפי"ז יובן דבר נוסף, שמצינו שהשבטים היו מבזים אותו, וטענתם היה שאין הכי נמי שהוא עשה פעולה הוגנת בקנאתו ועי"ז עצר המגפה, אבל הלא כמה גדולים וצדיקים הטובים ממנו היו בישראל ולמה לא הזדרזו הם למצוה זו? אין זה כי אם למצוה כזו צריכים טבעיות של אכזריות ודוקא הוא ה' מוכשר לזה להיותו בן פוטי וכו', ולכן בא הכתוב ויחסו אחר אהרן שהי' אוהב את הבריות ורודף שלום. והגידה תורה, לא כאשר אתם סבורים שהמגפה נעצרה מחמת הקנאות, אין זה רק נעצרה מחמת תפלת פינחס המעידה על לבב שמלא אהבת ישראל על כל גדותיו עד שהי' יכול להתפלל על מבקשי רעתו. ואם תפלה זאת היתה בקנאו את קנאתי, כלומר ממש באותו זמן, זה סימן שאף מעשה קנאות זאת ג"כ שורשה מחמת אהבת ישראל זכה לזה מפני שהוא מיוחס אחר אהרן אוהב את הבריות ומקרבן לתורה. וזימה הרי מרחקת מן התורה. ולכן מחמת אהבתו לישראל מסר נפשו להצילם מעבירה. ואיש כזה שמתפלל על שונאיו, לו נאה ולו יאה להיות קנאי ולא זולתו.

"ויפלל" - תפילה בלי ישות
 "ויעמוד פנחס ויפלל", ויש לדקדק, למה שינה הכתוב לכתוב ויפלל ולא כתב ויתפלל כמו שרגיל לשון זה בתורה. (ודברי הגמ' סנהדרין פ"ב: ידועים). וי"ל שלשון התפעל בכל מקום הוא כשהפעולה מתייחסת לאדם העושה ולדוגמא, וילבש, שייכולים לפתור שלבש לאחרים. אבל ויתלבש, פירושו שהלביש את עצמו, ולכן לשון 'ויפלל' בכל מקום, כשהוא צריך הדבר ומתפלל לצורך עצמו, אבל כאן הי' ההיפך, שהרי שבטו של שמעון נתקבצו להרגו כדאיתא בגמרא שם. וכשפרצה המגפה בהם הי' זה ישועה גדולה ונקמה לפינחס במבקשי נפשו וע"י המגפה נמנעו מלהזיקו כדאיתא בגמ'. וכאן עשה פינחס דבר שלא כטבע, שהרי עמד והתפלל על מבקשי רעתו שתעצר המגפה, ותפלת כזאת, אין להכתב בלשון התפעל שמתייחסת לעצמיות האדם כנ"ל, שהרי פינחס ביטל כל בחינת עצמיותו וכלא הי', ולכן כתוב ויפלל, כי אין לשון ויתפלל חל אלא במקום ישות ועצמיות.

(אמונת עתיך, פינחס)

הגליון נתנדב ע"י הרה"ח ר' מטי וייל שליט"א ובזכות זו יתברך בכל מילי דמיטב